

Kemin paikallisliikenne

Tarjouspyynnön liite 3.1 –LIKENNÖINTISOPIMUKSEN YLEISET EHDOT

LIKENNÖINTISOPIMUKSEN YLEISET EHDOT, LIIKENTEENHARJOITTAJA TOTEUTTAA LIPPU- JA MAKSUJÄRJESTELMÄN

SISÄLLYSLUETTELO

1	Bruttomalli	3
2	Julkisen palvelun velvoite	3
3	Lipputulot ja muut tulot.....	3
4	Liikenteen hoidosta maksettava liikennöintikorvaus ja muut tulot	4
5	Liikenteen hoidosta maksettavan liikennöintikorvauksen tarkistaminen	4
6	Liikennöinnissä käytettävä autokalusto ja varikot.....	5
7	Liikenteen laatu	6
8	Liikenteen suunnittelu ja muutokset	7
9	Korvauksen vähentäminen ja sanktiot	7
10	Markkinointi ja tiedottaminen.....	10
11	Matkustustiedot ja tutkimukset	10
12	Valvonta, raportointi ja asiakaspalautteet	11
13	Tarjousyhteenliittymä.....	12
14	Alihankinta	12
15	Liikenteenharjoittajan ja tilaajan vastuut sekä vastuun rajoittaminen	12
16	Vakuudet.....	13
17	Sopimuksen purkaminen ja irtisanominen	13

Näitä yleisiä ehtoja noudatetaan liikennöintisopimuksessa Meri-Lapin seudullisen kunnallisen joukkoliikenneviranomaisen (jäljempänä tilaaja) ja liikenteenharjoittajan välillä.

Liikennöintisopimukseen sovelletaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 1370/2007 (palvelusopimusasetus, PSA), lakia liikenteen palveluista (320/2017) sekä lakia vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (erityisalojen hankintalaki 1398/2016) sekä lakia julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (hankintalaki 1397/2016).

Nämä ehdot liitetään osaksi liikennöintisopimusta.

1 Bruttomalli

Bruttomalli on hankintalain mukainen julkinen palveluhankintasopimus. Bruttomallissa tilaaja saa lipputulot ja liikenteenharjoittajalle maksetaan hankintasopimuksen mukainen liikennöintikorvaus vastineeksi julkisen liikenteen hoitamisesta.

Liikenteenharjoittajan ja tilaajan vastuut on kuvattu tarjouspyynnössä.

2 Julkisen palvelun velvoite

Julkisen palvelun velvoitteena liikenteenharjoittaja sitoutuu liikennöimään sopimuksen mukaista liikennettä tilaajan vahvistamien reittien ja aikataulujen mukaisesti ja siten, kun sopimuksessa ja siihen liitetyissä asiakirjoissa on todettu.

Liikenteenharjoittaja sitoutuu toteuttamaan liikennetarjonnan siten, että kaikki matkustajat saavat paikan linja-autoissa voimassa olevien säädösten mukaisesti. Liikenteenharjoittaja varautuu myös liikennehäiriöihin sekä poikkeuksellisiin matkustajamääriin pitämällä yllä riittävän valmiuden vara-autojen asettamiseksi liikenteeseen.

Tämän sopimuksen mukaiselle liikenteelle voidaan myöntää palvelusopimusasetuksen mukainen yksinoikeus vastineena julkisen palvelun velvoitteiden hoitamisesta. Yksinoikeus ei sulje pois kaikkea kilpailua. Muiden liikenteiden mahdollisesti aiheuttama jatkuva ja vakava haitta tutkitaan aina tapauskohtaisesti.

3 Lipputulot ja muut tulot

Liikenteenharjoittaja tai tämän valtuuttama taho vastaa lippu- ja maksujärjestelmästä. Liikennöintisopimuksen mukaisessa liikenteessä käytettävä lippu- ja maksujärjestelmä, matkaliput ja myyntiehdot kuvataan tarkemmin ja tarjouspyynnön liitteessä 2.

Liikenteenharjoittajalla ei ole oikeutta myydä omia itse hinnoittelemiaan lippuja.

Matkustuksesta liikenteenharjoittajalle kertyvät lipputulot katsotaan liikennöintikorvauksen ennakkomaksuksi, jotka liikenteenharjoittaja vähentää tilaajalta tai tilaajan osoittamalta taholta laskutettavasta korvauksesta.

Liikenteenharjoittajalla on oikeus myydä mainostilaa linja-autojen ulkokylkiin, josta saadut mahdolliset myyntitulot (mainostulot) liikenteenharjoittaja saa pitää. Mainostilan myymistä kuvataan tarkemmin tarjouspyynnön liitteessä 1.

4 Liikenteen hoidosta maksettava liikennöintikorvaus ja muut tulot

Tilaaja tai tilaajan osoittama taho maksaa liikennöintivelvoitteen hoitamisesta liikenteenharjoittajalle sopimuksen mukaista kuukausittaista korvausta (liikennöintikorvaus). Korvaus maksetaan täysimääräisesti vain sopimuksen mukaan hoidetusta liikennöinnistä. Liikennöintikorvaus jaetaan tasan liikennöintikuukausille (maksupositit), jollei muuta sovita.

Liikenteenharjoittaja tai tämän valtuuttama taho toimittaa tilaajalle tai tilaajan osoittamalle taholle kuukausittain liikennöintikuukautta seuraavan kuun 10. päivään mennessä sähköisesti (esim. sähköposti) helposti muokattavassa tiedostomuodossa (esimerkiksi taulukkomuodossa) tiedon linjakohtaisista matkalipputuloista sekä valmiit lippu- ja maksujärjestelmän raportit, josta näkyvät seuraavat tiedot:

- nousijatiedot lähdöittäin
- nousijatiedot pysäkeittäin
- nousijatiedot linjoittain
- nousijatiedot lipputuotteittain
- lähdöittäin eriteltynä pysäkkikohtaiset nousijatiedot lipputuotteittain (tämä vain tilaajan erillisestä pyynnöstä)

Pysäkkikohtaiset tiedot on esitettävä siten, että niistä voidaan helposti tunnistaa kyseinen pysäkki.

Liikenteestä saadut tulot (pois lukien mainostulot, jotka liikenteenharjoittaja saa pitää) katsotaan osaksi liikennöintikorvausta ja liikenteenharjoittaja vähentää ne laskusta. Poikkeuksena on asiakkaiden linja-autossa maksama latauspalkkio sekä kortinmyyntipalkkio, joka jää liikennöitsijälle.

Laskutus tehdään 21 päivän maksuajalla. Viivästyskorko on korkolain mukainen. Mikäli korvauksen maksu viivästyy kuntia tai tilaajaa koskevan lakon, työsulun tai niihin verrattavan työtaistelutoimenpiteen johdosta, ei viivästyskorkoa makseta eikä mahdollisesti aiheutuvia vahinkoja korvata.

5 Liikenteen hoidosta maksettavan liikennöintikorvauksen tarkistaminen

Liikenteen hoidosta maksettavan liikennöintikorvauksen tarkistamisesta on todettu Liikennöintisopimusluonnoksen 4 ja 5 kohdissa.

6 Liikennöinnissä käytettävä autokalusto ja varikot

Sopimuksen mukaisessa liikenteessä käytettävien linja-autojen on oltava hyväkuntoisia ja siistejä sekä ominaisuuksiltaan vähintään tarjouspyyntöasiakirjoissa määritellyn mukaisia. Kalustovaatimukset on esitetty tarjouspyynnön liitteessä 1.

Auton ikä lasketaan käyttöönottokuukaudesta lukien. Mikäli peruskorjatulle alustalle rakennetaan uusi kori ja asennetaan jälkiasennettava pakokaasujen puhdistusjärjestelmä, lasketaan ikä korjauskuukaudesta lukien lisäämällä ikään 24 kuukautta. Koriltaan siten peruskorjatun, että korin lattiapinnat, seinä- ja kattoverhoilu sekä istuinpäällysteet on uusittu ja kori on ulkopuolelta uudelleen maalattu, auton ikä lasketaan korin peruskorjauskuukaudesta lukien lisäämällä siihen 60 kuukautta. Jos autoon asennetaan peruskorjauksen lisäksi jälkiasennettava pakokaasujen puhdistusjärjestelmä, auton ikä lasketaan muutoskuukaudesta lukien lisäämällä siihen 48 kuukautta. Auton tulee olla katsastusviranomaisen liitteen ”LINJA-AUTON TARKASTUSPÖYTÄKIRJA” mukaisesti tarkastama ja jokaiselta sen tarkastuskohdalta hyväksymä. Jälkiasennettavan pakokaasujen puhdistusjärjestelmän asentamisen tulee ilmetä auton rekisteriotteesta muutoskatsastusmerkintänä. Tarkastuspöytäkirjan sekä rekisteriotteen muutoskatsastusmerkinnän jäljennös on toimitettava tilaajalle kalustoluettelon mukana ennen liikenteen aloittamista. Alkuperäinen tarkastuspöytäkirja tai sen jäljennös on pidettävä aina linja-auton mukana. Uudelleen korittaminen tai korin peruskorjaus voi lyhentää auton laskennallista ikään vain yhden kerran.

Ominaisuuksiltaan ja tyypiltään muunlaisia linja-autoja voidaan käyttää ainoastaan poikkeuksellisesti ja silloin, kun määritellyn mukaisia linja-autoja ei välttämättömien korjaustöiden tai varaosien saantivaikeuksien vuoksi taikka jostain muusta liikenteenharjoittajasta riippumattomasta syystä ole käytettävissä. Liikenteenharjoittajan on ilmoitettava tilaajalle välittömästi, jos aikoo käyttää liikenteessä sopimuksenvastaista kalustoa ja tällaisella kalustolla ajettujen ajotuntien määrä on ilmoitettava tilaajalle jälkikäteen kuukausittain laskun liitteenä. Sopimuksen vastaisella kalustolla liikennöivät lähdöt tulkitaan ajamattomiksi, jos asiasta ei ole ilmoitettu tilaajalle.

Liikenteenharjoittaja on velvollinen asettamaan liikenteeseen tilapäisesti ylimääräistä lisäkalustoa, jos matkustajamäärä sitä edellyttää ja jos lisäkalusto on järjestettävissä kohtuullisin kustannuksin ja siitä yhteisesti sovitaan tilaajan kanssa. Jos tarjouspyynnössä määriteltyä kaluston vähimmäiskokoa ei jostain syystä enää voida pitää riittävänä, on asiasta neuvoteltava tilaajan kanssa. Jos riittävän kaluston hankkimisesta ei päästä sopimukseen, voi tilaaja purkaa sopimuksen.

Liikenteenharjoittaja vastaa sopimusliikenteen varikkojärjestelyistä. Tarjouksessa tulee esittää selvitys varikkopalvelujen sijainnista tai, jos liikenteenharjoittajalla ei ole nykyisin varikkoa toimialueella, luotettava selvitys varikkopalveluiden järjestämisestä sopimuskauden aikana. Liikenteenharjoittajan tulee järjestää laadukkaan ja luotettavan liikenteen hoidon kannalta riittävät varikkopalvelut.

7 Liikenteen laatu

Liikennöinnissä tulee ottaa huomioon työsuojeluun ja noudatettaviin työehtoihin liittyvät velvoitteet. Liikenteenharjoittaja on työnantajana velvollinen huolehtimaan myös rikostaustan selvittämismenettelystä (Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä 504/2002) sekä pyydettyään toimittamaan tilaajalle asiasta selvitys.

Asiakaspalvelun tulee olla ystävällistä ja asiallista. Kuljettajien tulee olla ajotaidoiltaan ja terveydentilaltaan soveltuvia sopimuksen mukaiseen liikenteeseen. Työasun tulee olla siisti. Kuljettajan tulee osata palvella matkustajia sujuvalla suomen kielellä. Matkustajia tulee tarvittaessa neuvoa matkustamiseen liittyvissä asioissa kuten vaihtoyhteyksissä ja matkustajien saatavilla tulee olla paperisia aikatauluja hintatietoineen. Kuljettajan on välitettävä matkustajien antama palaute liikenteenharjoittajalle, joka välittää sen tilaajalle. Kuljettajan käytössä tulee olla puhelin. Mikäli kuljettajasta saadaan toistuvasti huonoa palautetta, voi tilaaja edellyttää kuljettajan vaihtamista.

Kuljettajien tulee täyttää liikennepalvelulaissa (320/2017) esitetyt vaatimukset.

Kuljettajan on ilmoitettava häiriötilanteesta (rikkoutunut auto, 15 minuutin ylittävä myöhästyminen, yllättävä lisäkaluston tarve) viivytyksettä liikenteenharjoittajalle, jonka on ryhdyttävä välittömiin toimenpiteisiin tilanteen korjaamiseksi. Kuljettajan on tiedotettava matkustajille häiriöstä ja aiheutuneen viivästyksen kestosta. Häiriötilanteessa kuljettajan on tarvittaessa opastettava matkustajia jatkoyhteyden valinnassa. Mikäli kyseessä on koulukuljetuksia hoitava vuoro, tulee liikenteenharjoittajan välittömästi ilmoittaa häiriöstä ao. kunnan koulukuljetusyhteyshenkilölle.

Matkustajien aiheuttamat häiriötilanteet kuljettajan on pyrittävä ensisijaisesti ratkaisemaan keskustelemalla. Mikäli häiriön aiheuttaja kuljettajan huomautuksesta riippumatta jatkaa häiritsevää käyttäytymistään, on kuljettajalla harkintansa mukaan oikeus poistaa häiriötä aiheuttava matkustaja autosta, kuitenkin niin, ettei syyllistytä heitteillejättöön. Mikäli häiriön aiheuttaja on koulukuljetusoppilas ja häiriö on toistuvaa, tulee asiasta raportoida ao. kunnan koulukuljetusyhteyshenkilölle. Tilaaja ei vastaa matkustajien mahdollisesti aiheuttamista henkilö- tai omaisuusvahingoista.

Lippu- ja maksujärjestelmän virhetilanteet eivät saa estää varsinaisen joukkoliikennepalvelun tuottamista. Matkustajat on otettava kyytiin veloituksetta lippu- ja maksujärjestelmän virhetilanteissa.

Liikennöitäessä on noudatettava aikatauluja ja reittejä täsmällisesti. Aikatauluissa ilmoitetaan arvioidut pysäkkiajat. Tilaaja voi seurata täsmällisyyttä pistokokein. Täsmällisyyden arviointia varten liikenteenharjoittajan tulee tarvittaessa luovuttaa tilaajalle autoa koskevaa paikkatietoa seurantajärjestelmästä.

Liikenteenharjoittaja tai hänen palveluksessaan oleva ei saa oikeudettomasti ilmaista eikä käyttää omaksi tai toisen hyödyksi taikka toista vahingoittaakseen, mitä hän tässä tehtävässä on saanut tietää asiakkaan liike- tai ammattisalaisuudesta taikka yksityisyyteen kuuluvista

seikoista, jollei laissa muuta säädetä. Salassapitovelvollisuus säilyy liikenteenharjoittamisen taikka kuljettajana toimimisen päätyttyä.

8 Liikenteen suunnittelu ja muutokset

Tilaaaja vastaa palvelutason määrittelystä ja linjastosuunnittelusta sekä esittää tarjouspyynnön liitteissä linjakohtaiset aikataulut, reittikartat ja autokierrot.

Sopimuksen mukaiseen liikenteeseen voidaan neuvotella tilaaajan tai liikenteenharjoittajan aloitteesta muutoksia. Muutoksia tulee ehdottaa mielellään vähintään kolme (3) kuukautta ennen suunniteltua toteuttamista. Päätös mahdollisista muutoksista tehdään viimeistään kuukausi ennen toteutusta. Muutoksia saa pääsääntöisesti tehdä enintään kolme (3) kertaa vuodessa; vuoden vaihteessa sekä kesä- ja talviaikataulukausien vaihtuessa. Perustellusta syystä muutoksia voidaan tehdä muulloinkin.

Jos liikenteen toteuttamiseen liittyvät olosuhteet ovat olennaisesti muuttuneet siitä, kun tarjous jätettiin ja sopimus tehtiin, tilaaaja voi vähentää tarjontaa. Olosuhteen muutos voi olla esimerkiksi muutos perusopetuksen kuljetustarpeissa.

Muutos liikennesuoritteeseen mitataan linjatunneilla. Muutoksen kokonaisvaikutus saa olla enintään 10 % vuodessa (kahden peräkkäisen kalenterivuoden erotus) ja 20 % koko sopimuskauden aikana. Muutos voi merkitä maksettavan korvauksen lisäämistä tai vähentämistä. Automäärää voidaan muuttaa sopimuskauden aikana +2 / -1 autoa. Muutoksissa noudatetaan tarjouksen mukaista hinnoittelua.

Muutoksia tehtäessä on otettava huomioon työehtosopimusten ja työsopimusten työaikaa koskevat määräykset.

Lisäksi tilaajalla on edellä mainitun lisäksi oikeus vähentää ostettavan liikenteen vuotuista ajokilometrimäärää enintään 50 % vuodessa, jos Kemin kaupungin talousarviossa tarkoitukseen varatut määrärahat vähenevät merkittävästi.

Tarjouksessa sitoudutaan liikenteen hoitamiseen tarjoushinnalla kohteen aikataulumerkintöjen ja liitteen "Lippu- ja maksujärjestelmiä koskevat vaatimukset" mukaisten asiakashintojen mukaisesti koko sopimusajan. Korvausta ei muuteta myöskään silloin, jos tarjouspyynnössä ilmoitetut suoritemäärät poikkeavat todellisesta, ellei kyse ole selkeästä virheestä.

9 Korvauksen vähentäminen ja sanktiot

Toteutumattomat lähdöt

Ajamatta jääneestä liikenteestä ei makseta korvausta. Korvaus maksetaan täysimääräisesti vain sopimuksen mukaan hoidetusta liikennöinnistä. Jos sopimuksen mukainen liikennöinti ei ole toteutunut, eikä tämä ole johtunut tilaaajan vastuulla olevista syistä, alennetaan korvausta toteutumattomien lähtöjen määrän perusteella. Liikenteenharjoittajasta johtuvasta

ajamattomasta lähdöstä veloitetaan 60 euroa/lähtö (alv 0 %) arkipäivinä ja lauantaisin ja pyhäpäivinä 100 euroa/lähtö (alv 0 %).

Jos laiminlyönti on toistuvaa eikä syynä ole ylivoimainen este, alennetaan korvausta toteutumattomien lähtöjen määrän osalta kaksinkertaisesti. Tämän lisäksi liikenteenharjoittaja vastaa ajamattomasta liikenteestä johtuvista vahingonkorvauksista ja korvaavien palveluiden järjestämisestä.

Lähtö katsotaan toteutumattomaksi, jos sitä ei ajeta ollenkaan, jos se myöhästyy vähintään viisitoista (15) minuuttia tai jos auto lähtee reitin lähtöpaikasta etuajassa tai myöhemmin kuin seuraava aikataulun mukainen lähtö. Tilaajalla ei ole oikeutta korvauksen vähentämiseen, jos vuoron ajaminen keskeytyy tai lähtö myöhästyy liikenteenharjoittajasta riippumattomasta syystä taikka jos sen keskeytyksestä tai lähdön myöhästymisestä huolimatta voidaan katsoa olennaisilta osin täyttäneen alkuperäisen tarkoituksensa matkustajille annettuna palveluna.

Jos ajamaton lähtö tulee tilaajan tietoon muutoin, kuin että liikenteenharjoittaja on siitä ilmoittanut, katsotaan liikenteenharjoittajan laiminlyöneen raportointivelvoitteensa. Tällaisessa tapauksessa sanktiomaksu peritään kolminkertaisena.

Sopimuksesta poikkeava kalusto

Mikäli liikennettä hoidetaan sopimuksesta poikkeavalla kalustolla, joka ei täytä asetettuja kalustovaatimuksia, on tilaajalla oikeus pienentää sopimuksesta poikkeavalla kalustolla ajettujen lähtöjen liikennöintikorvausta 500 euroa/autopäivä (alv 0 %) kerrottuna sopimuksen vastaisilla linja-autoilla ajettujen autopäivien määrällä. Tällaisen kaluston käytöstä on viipymättä ilmoitettava tilaajalle. Lisäksi liikenteenharjoittaja on velvollinen korvaamaan asiakkaalle tai tilaajalle/maksajalle poikkeavan kaluston käytöstä mahdollisesti aiheutuneet vahingot tai ylimääräisten kuljetusten järjestämisestä aiheutuneet kustannukset. Mikäli sopimuksesta poikkeavan kaluston käyttö on usein toistuvaa tai se voidaan katsoa jatkuvaksi, tilaajalla on lisäksi oikeus purkaa sopimus.

Sopimuskauden alussa siirtymäaikana ei korvausta vähennetä, jos liikenteenharjoittaja osoittaa, että sopimuksen mukainen kalusto on tilattu ajoissa sekä siirtymäajan kalusto hyväksytetty tilaajalla.

Lippu- ja maksujärjestelmän virhetilanteet

Lippu- ja maksujärjestelmän mahdollisten virhetilanteiden aikana liikennöinnin tulee jatkua keskeytyksettä. Lippu- ja maksujärjestelmän virhetilanteita ovat esimerkiksi maksutapahtuman estyminen, virheellisen maksun periminen matkustajalta tai se, että tiedot eivät siirry taustajärjestelmän ja ajoneuvon rahastuslaitteen välillä sovitun mukaisesti.

Jos maksujärjestelmä ei toimi tai se toimii virheellisesti, on liikenteenharjoittajan ilmoitettava asiasta heti tilaajalle, jos virheellä on vaikutusta liikenteen järjestämiseen. Liikenteenharjoittajan on korjattava virhe viipymättä. Liikenteenharjoittajan tulee myös selvittää tilaajalle virhetilanteen aiheuttamat virheet raportoinnissa sekä korjattava ne jälkikäteen, jos se on mahdollista.

Lippu- ja maksujärjestelmän virhetilanne on myös se, että lippu- ja maksujärjestelmän täyteen toimintakuntoon saattaminen myöhästyy liikenteen aloittamisesta tai järjestelmä ei ole toimintavalmiudessa testausta varten riittävän ajoissa ennen liikenteen aloittamista tai järjestelmä ei täytä kaikkia tilaajan asettamia vaatimuksia.

Virhetilanteen pitkittyessä yli 7 vuorokautta, on tilaajalla oikeus alentaa korvausta 50 % lähtöä kohden lasketusta korvauksesta. Lippu- ja maksujärjestelmän virhetilanteen pitkittyessä edelleen, käsitellään virhetilanteen mukaisia lähtöjä 4 viikon määräajan jälkeen kuten ajamattomia lähtöjä eli niistä ei makseta korvausta.

Mikäli lippu- ja maksujärjestelmän virhetilanteesta aiheutunut kohdan 17 mukainen menettely ei johda tilanteen korjaantumiseen, ei liikenteenharjoittajalla ole oikeutta korvaukseen tilaajan irtisanoessa sopimuksen.

Liikenteenharjoittaja korvaa asiakkaalle aiheutuvat vahingot, jos vahinko on aiheutunut lippu- ja maksujärjestelmän virhetilanteesta. Mikäli liikenteenharjoittaja ja asiakas eivät pääse asiasta yksimielisyyteen, voi myös tilaaja korvata asiakkaalle aiheutuneet vahingot ja vähentää ne liikenteenharjoittajan korvauksesta. Tällöin tilaajan on kuultava liikenteenharjoittajaa ennen korvauksen vähentämistä.

Liikenteenharjoittaja ei ole vastuussa eikä korvausvelvollinen tilaajalle lippu- ja maksujärjestelmän virhetilanteesta, joka ei ole liikenteenharjoittajan vastuulla. Tällainen on esimerkiksi tiedonsiirtoyhteyden pitkäaikainen katkos.

Puutteellinen raportointi

Mikäli liikenteenharjoittaja ei toimita tilaajan edellyttämiä raportteja ja selvityksiä (lipputulot, matkamäärät, virhetilanteet, vastineet tms.) määräaikaan mennessä tai raportit ovat puutteellisia tai niissä on epäselvyyksiä, on tilaajalla oikeus pidättää korvausta, kunnes liikenteenharjoittaja on toimittanut vaaditut tiedot. Tilanteen pitkittyessä yli 30 vuorokautta, on tilaajalla oikeus alentaa korvausta 50 % kohdetta tai lähtöä (riippuen siitä, kumpaa asia koskee) kohden lasketusta korvauksesta. Tilanteen pitkittyessä edelleen on tilaajalla oikeus jättää korvaus kokonaan maksamatta. Mikäli tilanteesta aiheutunut kohdan 17 mukainen menettely ei johda tilanteen korjaantumiseen, ei liikenteenharjoittajalla ole oikeutta korvaukseen tilaajan irtisanoessa sopimuksen.

Korvauksen vähentämiseen liittyvät menettelyt

Edellä olevien alaotsikoiden mukaisten syiden lisäksi liikenteenharjoittaja on velvollinen korvaamaan tilaajalle myös vahingon, joka aiheutuu siitä, että liikenteenharjoittaja on muutoin laiminlyönyt liikenteen järjestämiseksi asetetut veloitteensa tai muutoin rikkonut sopimusta.

Liikenteenharjoittaja valvoo linjojensa liikennöintiä ja toimittaa tilaajalle yhteenvedon ajamattomista, korvaavalla kalustolla ja muilla kuin sopimusasiakirjoissa määritellyillä linja-autoilla liikennöidyistä lähdöistä laskun liitteenä liikennöintiä seuraavan kuukauden 10. päivään mennessä. Kirjallinen yhteenveto toimitetaan ainoastaan silloin kun liikennöinti on tapahtunut sopimuksesta poikkeavalla tavalla. Korvauksen vähentäminen voi perustua myös

muuta kautta kuin liikenteenharjoittajalta toimitettuun tietoon. Tällöin tilaajan tulee kuitenkin kuulla liikenteenharjoittajaa ennen korvauksen vähentämistä.

Tilaajalla on oikeus käyttää eräänntyntä korvausta sellaisten saataviensa kuittamiseen liikenteenharjoittajalta, jotka ovat syntyneet liikennepalvelun järjestämiseen liittyvästä sopimussuhteesta. Tilaajan on viivytyksettä toimitettava liikenteenharjoittajalle erillinen selvitys täysimääräisestä korvauksesta tehdyistä vähennyksistä, pidätyksistä ja kuittauksista.

Jos korvauksen vähentämisen perusteet olisivat muutoin olemassa, mutta liikenteenharjoittajalle ei korvausta kuitenkaan tarjouksen ja sopimuksen mukaan makseta, määritellään sanktio erikseen.

10 Markkinointi ja tiedottaminen

Tilaaja huolehtii toimialueensa julkisen liikenteen yleisestä, koko toimialuetta koskevasta tiedottamisesta.

Tilaaja ja liikenteenharjoittaja huolehtivat yhteistyössä sopimuksen mukaisen liikenteen markkinoinnista siten, kuin siitä tilaajan ja liikenteenharjoittajan kesken erikseen sovitaan. Liikenteenharjoittajalta ei edellytetä osallistumista markkinointikustannuksiin sen enempää, kuin mitä kohtuudella voidaan vaatia (kuten esimerkiksi aikataulujen ja hintatietojen jakelu autossa, asiakaspalvelu- ja myyntipisteissä, omilla kotisivuilla tms.).

Kuljettajat vastaavat liikennöintitilanteissa asiakkaiden lippu- ja maksujärjestelmän käyttöön tai mahdolliseen käyttöönottoon liittyvästä opastuksesta.

Linja-autokalustoa koskevilla määräyksillä voidaan rajoittaa mainostilan osuutta tai mainonnan sisältöä linja-autojen ulkopinnoissa.

Tilaaja voi tarjouspyynnössä asettaa vaatimuksia linja-autokaluston ja informaatioaineiston yhtenäisestä värityksestä ja tunnuksista.

Liikenteenharjoittaja varaa linja-autojen sisäpinnoista riittävästi tilaa tilaajan yleismarkkinoinnille ja ulkopinnoista tilaa kyseessä olevan liikenteen tunnuksille. Liikenteenharjoittaja huolehtii tämän materiaalin kiinnittämisestä ja poistamisesta.

Yleismarkkinointiin kuuluvan informaation esittämisestä linja-autojen elektronisissa näyttötauluissa sovitaan erikseen.

11 Matkustustiedot ja tutkimukset

Tilaajalla on oikeus tehdä kustannuksellaan linja-autoissa esimerkiksi liikenteen palvelutasoa, laatua, linjastoa ja asiakastyytyväisyyttä koskevia sekä liikenteen suunnitteluun tarvittavia tutkimuksia ja tarkastuksia. Liikenteenharjoittajan henkilökunta avustaa tarvittaessa tutkimusten ja tarkastusten teossa. Tästä ei makseta erillistä korvausta. Tutkimuksia ja

tarkastuksia tekevät tilaajaa edustavat henkilöt matkustavat veloituksetta tilaajan tai liikenteenharjoittajan antamalla todistuksella.

Tilaaja saa lippu- ja maksujärjestelmästä tarvitsemansa matkustustiedot liitteen "Lippu- ja maksujärjestelmiä koskevat vaatimukset" mukaisesti.

Tilaajalla on rajoittamaton ja pysyvä em. tietojen hyödyntämis-, käyttö- ja luovutusoikeus.

12 Valvonta, raportointi ja asiakaspalautteet

Tilaajalla on oikeus valvoa reittien ja aikataulujen toteutumista sekä kalustoa, lippu- ja maksujärjestelmää ja laatua koskevien määräysten noudattamista.

Tilaajalla on oikeus tarkastaa sopimusliikenteestä saatavia tuloja tai muita seurantaa koskevia ja autojen käyttöön liittyviä asiakirjoja ja saada nähdäkseen niistä tietokannoissa olevia tietoja sekä ottaa niistä jäljennöksiä ja otteita. Tilaajalla on myös oikeus tutustua liikenteenharjoittajan autoihin, tiloihin, ajoneuvojen rahastuslaitteisiin sekä varikkojärjestelmiin. Tilaajalla on oikeus auditoida ja tarkastaa liikenteenharjoittajan ajoneuvojen rahastuslaitteet ja varikko-järjestelmät liitteen "Lippu- ja maksujärjestelmiä koskevat vaatimukset" mukaisesti.

Liikenteenharjoittaja valvoo linjojensa liikennöintiä ja toimittaa tilaajalle seuraavat seurantaraportit ja asiakirjat:

- yhteenveto ajamattomista, myöhästyneistä, korvaavalla kalustolla ja muilla kuin sopimusasiakirjoissa määritellyillä linja-autoilla liikennöidyistä lähdöistä kuukausittain (= seurantailmoitus)
- selvitys sopimuskauden alussa sekä sen jälkeen jokaisen vuoden elokuussa sopimuksen mukaisessa liikenteessä käytetyistä linja-autoista ja niillä ajetuista linjakilometreistä sen toteamiseksi, että linja-autokalustoa ja enimmäisikää koskevia vaatimuksia on noudatettu.

Liikenteenharjoittaja vastaa asiakaspalautteiden vastaanottamisesta ja niihin vastaamisesta. Tilaajalla on kuitenkin oikeus tehdä kohdan 11 mukaisesti asiakastyytyväisyyttä koskevia tutkimuksia. Liikenteenharjoittajan tulee vastata asiakaspalautteisiin viipymättä ja toimittaa palautteet ja vastaukset myös tilaajalle tiedoksi.

Liikenteenharjoittaja on velvollinen toimittamaan tilaajalle tilaajavastuulain (1233/2006) 5 §:n mukaiset selvitykset 12 kuukauden välein tilaajan niin vaatiessa. Selvitykset eivät saa olla kolmea kuukautta vanhempia.

Lisäksi liikenteenharjoittaja on velvollinen toimittamaan muut tiedot, joita lainsäädännön perusteella tai muusta perustellusta syystä pyydetään.

13 Tarjousyhteenliittymä

Liikenteenharjoittajat voivat voimassa olevan kilpailulainsäädännön puitteissa muodostaa tarjousyhteenliittymiä, jotka jättävät yhteisiä tarjouksia kilpailtavana olevasta liikenteestä.

Tarjousyhteenliittymä voidaan muodostaa esimerkiksi silloin, kun yksittäisen liikenteenharjoittajan resurssit, kuten linja-autojen määrä, eivät riitä käyttöoikeuden kohteena olevan liikenteen hoitamiseen (Kilpailulaki 948/2011).

Tarjousyhteenliittymään kuuluvat liikennöitsijät vastaavat yhteisvastuullisesti sopimuksen mukaisista velvoitteista. Tarjousyhteenliittymää kohdellaan itsenäisenä oikeushenkilönä.

Tarjousyhteenliittymä nimeää liikenteestä vastaavan henkilön.

14 Alihankinta

Vastuu liikenteen hoidosta kuuluu aina liikennöintisopimuksen tehneelle liikenteenharjoittajalle. Alihankkijat ja muutokset alihankkijoissa tulee tilaajan hyväksyä ennen muutosta tai alihankinnan aloitusta.

Alihankkijan kelpoisuus ratkaistaan samoilla perusteilla kuin varsinaisen liikenteenharjoittajan kelpoisuus.

Alihankinnan osuus sopimuksen mukaisen liikenteen hoitamisesta on oltava alle puolet vuotuisista julkisen liikenteen palveluista linjakilometreillä mitattuna.

Kaikki sopimuksen velvoitteet, mukaan lukien näiden yleisten ehtojen mukaiset määräykset koskevat soveltuvin osin myös alihankkijan liikennöintiä, vaikka alihankkijan ja tilaajan välillä ei olekaan sopimussuhdetta. Tilanteessa, jossa alihankkija menettää kelpoisuutensa henkilöliikenteen harjoittamiseen, liikenteenharjoittaja on velvollinen välittömästi vaihtamaan alihankkijan tai huolehtimaan liikenteestä itse.

15 Liikenteenharjoittajan ja tilaajan vastuut sekä vastuun rajoittaminen

Liikenteenharjoittaja vastaa tilaajalle sopimuksessa ja siihen liittyvissä asiakirjoissa asetettujen velvollisuuksiensa täyttämistä ja annettavien tietojen oikeellisuudesta. Liikenteenharjoittaja vastaa työnantajana liikennettä palvelevan henkilökuntansa töistä ja toimenpiteistä niin tilaajalle kuin myös ulkopuolisille. Liikenteenharjoittaja vastaa myös ulkopuolisille aiheuttamistaan vahingoista.

Tarjousyhteenliittymän osakkaat ovat yhteisvastuussa tilaajalle sopimuksessa ja siihen liittyvissä asiakirjoissa asetettujen velvollisuuksien täyttämistä. Yhteenliittymän osakkaat vastaavat yhteisesti myös tilaajalle aiheutuneista vahingoista.

Liikenteenharjoittaja ei kuitenkaan vastaa niistä vahingoista, jotka aiheutuvat tilaajalle siitä, ettei liikennettä voida hoitaa sodan, liikekannallepanon, poikkeuksellisten luonnonvoimien

tai vaikutuksiltaan niihin verrattavan liikenteenharjoittajasta riippumattoman ylivoimaisen esteen johdosta taikka, jos liikennöinti estyy liikenteenharjoittajaa koskevan lakon, työsulun tai muun niihin verrattavan työtaistelutoimenpiteen johdosta.

Tilaaaja ja maksajana toimiva kunta/kunnat vastaavat sopimuksenmukaisten velvollisuuksiensa täyttämisestä. Tilaaaja ja maksajakunta ovat velvollisia korvaamaan liikenteenharjoittajalle vahingot, jotka aiheutuvat siitä, että ne ovat rikkoneet sopimusta. Tilaaaja ja maksaja ovat velvollisia maksamaan liikenteenharjoittajalle kultakin sopimuksen ja siihen liittyvien asiakirjojen mukaisesti liikennöidyltä kuukaudelta sopimuksen mukaisen korvauksen. Tilaaaja ja maksajakunta eivät vastaa asiakkaiden aiheuttamista vahingoista.

Liitteessä ”Lippu- ja maksujärjestelmiä koskevat vaatimukset” on kuvattu tarkemmin lippu- ja maksujärjestelmään liittyvät vastuut.

16 Vakuudet

Liikenteenharjoittajan tulee asettaa sopimusvelvoitteidensa kaikinpuolisen täyttämisen vakuudeksi tilaaajan hyväksymä erillinen vakuus, jonka määrä on ilmoitettu tarjouspyynnössä.

Vakuuden tai muun saatavat turvaavan järjestelyn tarkoituksena on korvata tilaajalle mahdollisesti aiheutuva vahinko, jos liikennettä ei aloiteta ja hoideta sopimuksen ja tarjouspyyntöasiakirjojen mukaisesti tai sopimus purkautuu ennen sopimuskauden päättymistä. Vakuudeksi hyväksytään pankin tai vakuutusyhtiön omavelkainen takaus taikka muu tilaaajan hyväksymä vakuus tai järjestely.

Vakuus on annettava ennen sopimuskauden alkua ja se palautetaan liikenteenharjoittajalle kaksi (2) kuukautta sen jälkeen, kun liikenne on alkanut ja sitä on hoidettu sopimuksen mukaisesti. Tämän jälkeen tilaajalla on oikeus käyttää vakuutena liikenteen sopimuksen mukaisesta hoitamisesta sitä liikennöintikorvausta, joka kulloinkin on maksamatta ja kuitata tuosta maksamattomasta korvauksesta liikenteenharjoittajaan enempää kuulematta mahdolliset liikenteenharjoittajalta olevat korvaussaatavansa.

17 Sopimuksen purkaminen ja irtisanominen

- 1) Tilaaajalla on oikeus välittömästi purkaa sopimus, jos liikenteenharjoittaja ei määräaikaan mennessä aseta sopimuksen mukaista vakuutta.
- 2) Jos toinen sopijapuoli oleellisesti rikkoo keskeisiä sopimuksen ehtoja, kuten laiminlyö toistuvasti liikennöintivelvoitteen, käyttää sopimuksen vastaista ajokalustoa, laiminlyö lippu- ja maksujärjestelmää tai raportointia koskevat velvoitteensa taikka laiminlyö maksuvelvoitteensa, on toisella sopijapuolella oikeus purkaa sopimus, ellei ensin mainittu osapuoli ole oikaissut menettelyään sopimuksen mukaiseksi asetetun kohtuullisen, vähintään kahden (2) viikon määräajan kuluessa, saatuaan toiselta sopijapuolelta tätä tarkoittavan kirjallisen huomautuksen, joka sisältää esitetyn

rikkomuksen yksilöinnin. Jos tässä tarkoitettu sopimusehtojen rikkominen on toistuvaa, eikä johdu ylivoimaisesta ja liikenteenharjoittajasta riippumattomasta syystä, sopijapuolella on oikeus purkaa sopimus välittömästi.

- 3) Tilaajalla on oikeus purkaa sopimus, jos liikenteenharjoittaja menettää liikennepalvelulain mukaisen kelpoisuutensa henkilöliikenteen harjoittamiseen tai liikenteestä vastaava henkilö on menettänyt kokonaan tai joltain osin hänelle asiaa koskevissa säädöksissä asetetut edellytykset, eikä hänen tilalleen ole asetettu ao. edellytykset täyttävää henkilöä.
- 4) Liikenteenharjoittaja voi ilman eri perustelua irtisanoa sopimuksen, kun sopimuksen mukaisen liikenteen alkamisesta on kulunut vähintään kaksitoista (12) kuukautta. Irtisanomisaika on kaksitoista (12) kuukautta.
- 5) Tilaaja voi irtisanoa sopimuksen myös kahdentoista (12) kuukauden irtisanomisajalla, jos liikennepalveluiden kysyntään vaikuttavat olosuhteet ovat sopimuskauden aikana olennaisesti, ennalta arvaamattomasti ja liikenteen kannattavuuteen merkittävästi vaikuttavalla tavalla muuttuneet eikä sopimuksen jatkamista voida näissä oloissa pitää kohtuullisena. Sopijapuolet neuvottelevat liikenteen päättymisen ajankohdasta ja se on ajoitettava liikennöintikauden (talvi- tai kesäkausi) loppumiseen.
- 6) Tilaajalla on oikeus purkaa sopimus, jos liikenteenharjoittaja joutuu sellaiseen taloudelliseen tilaan, ettei se pysty asianmukaisesti täyttämään sopimuksen mukaisia velvoitteita, ellei liikenteenharjoittaja tai sen oikeudenomistaja tilaajan esittämän vaatimuksen jälkeen kohtuullisessa ajassa saata toimintaansa sopimuksen mukaiseksi ja aseta sopimukseen perustuvien velvoitteittensa täyttämistä tilaajan hyväksymää lisävakuutta.
- 7) Jos liikenteenharjoittaja ei hyväksy edellä kohdassa 8 tarkoitettua määrärahojen supistumiseen perustuvaa liikenteen muutosta, liikenteenharjoittajalla on oikeus purkaa sopimus ennen suunniteltua liikenteen muutosta. Sopijapuolet neuvottelevat liikenteen päättymisen ajankohdasta ja se on ensisijaisesti ajoitettava seuraavan liikennöintikauden loppumiseen. Mikäli sopimus purkautuu tällä perusteella, ei kummallakaan sopijapuolella ole oikeutta vahingonkorvaukseen.

Jos sopimuksen päättymisen ennakkoisesti johtuu muusta syystä kuin tilaajan sopimusvelvoitteiden laiminlyönnistä tai kohdan 5) tai 7) mukaisista muutoksista, menettää liikenteenharjoittaja kertakaikkisena korvauksena tilaajalle sopimuksen purkautumisesta aiheutuvista järjestely- ja muista kustannuksista sopimuksen mukaisen vakuuden tai alkuperäistä vakuutta vastaavan summan. Tilaajalla on oikeus liikenteenharjoittajaa kuulematta kuitata vakuutta vastaava summa liikenteenharjoittajalle maksettavasta korvauksesta. Menettävän vakuuden määrää tai korvausta voidaan sovitella, jos sopimuksen purkautuminen tapahtuu sopimuskauden jälkimmäisellä puoliskolla.

Sopimuksen purkautuessa on sopimusta rikkonut sopijapuoli velvollinen korvaamaan vastapuolelleen tai kolmannelle osapuolelle mahdollisesti aiheuttamansa välittömän

vahingon. Jos sopimus on purkautunut liikenteenharjoittajasta johtuvasta syystä, voidaan liikennöinnistä maksettavaa korvausta käyttää vahingonkorvaussaatavan kuittaamiseen.

Jos sopimus purkautuu sellaisen olosuhdemuutoksen johdosta, jonka ei voida katsoa johtuvan sopijapuolista, kummallakaan sopijapuolella ei ole oikeutta vahingonkorvaukseen.

Sopijapuolilla ei kuitenkaan ole oikeutta sopimuksen purkamiseen, jos sopimuksen noudattamatta jättäminen johtuu sodasta, liikekannallepanosta, poikkeuksellisista luonnonvoimista tai muusta vaikutuksiltaan niihin verrattavasta sopijapuolesta riippumattomasta ylivoimaisesta esteestä.

Sopimuksen pätevyyttä, tulkintaa ja soveltamista koskevat erimielisyydet pyritään ensisijaisesti ratkaisemaan sopijapuolten välisin neuvotteluin. Mikäli tämä ei johda sopijapuolia tyydyttävään lopputulokseen, ratkaistaan erimielisyydet Lapin käräjäoikeudessa.